N°. 72. A°. 1834.

MAANDAG DEN 8sten SEPTEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO, *den 6 September* 1834.

Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal op aanstaande *Maandag den* 8 *dezer*, geen Publieke Audientie zullende verleenen; zoo heeft de ondergeteekende de Eer, zulks ter kennisse van het Algemeen te brengen.

De 1ste *Luitenant Adjudant*,
R. H. ESSER.

PARAMARIBO, *den 6 September* 1834.

Op aanstaande *Dingsdag den* 9 *dezer*, ten huize van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal geen *avond-gezelschap* zullende worden afgewacht; zoo heeft de ondergeteekende de Eer, zulks ter kennisse van het Algemeen te brengen.

De 1ste *Luitenant Adjudant*,
R. H. ESSER.

BURGERLIJKE STAND.

Gedurende de maand *Augustus* 1834, zijn alhier geboren:

Van het Mannelijk geslacht 6 personen,
» » Vrouwelijk » 8 »
14.

Levenlooze, van het Mannelijk geslacht, 1.

In dezelfde maand zijn Overleden:

Van het Mannelijk geslacht 8 personen,
» » Vrouwelijk » 5 »
13.

Gehuwd: 1 paar.

OVERLEDENEN.

Den 5 Augustus, *Willem Nicolaas Corner*, oud 29 jaren.

Idem, *Premiere* van *Nooitgedacht* van *De Haan*, oud 26 jaren.

Den 11, *Frederica Louisa Arendschildt*, wed. *C. J. Karsseboom*, oud 51 jaren.

Den 12, *Jacques Frederik Loth*, oud 4 maanden en 24 dagen.

Idem, *François Marius Cordova*, oud [illegible] jaren en 5 maanden.

Den 14, *Present* van *Ferdinand van Brouwer*, oud 18 jaren, 5 maanden en 4 dagen.

Den 18, *Gerrit Adriaan de Graaff*, oud 52 jaren.

Den 19, *Susanna Maria Rens*, oud 23 jaren.

Den 22, *Elisabeth Theodora Woning*, oud 1 jaar en 5 maanden.

Den 24, *Helena Spelena Botthen*, oud 27 jaren.

Den 27, *Fredrich Godfried Homeijer*, oud 45 jaren.

Den 28, *Zadoc Soesman*, oud 26 jaren en 5 maanden.

Den 29, *Agostinho da Rego*, oud 65 jaren.

MENGELINGEN.

OVER DUITSCHLAND, ENZ.

OOSTENRIJK: Een eerbiedwaardige Staat, men moge op deszelfs ouderdom, omvang, volksmenigte, rijkdom, natuurlijke en kunstige voortbrengselen, of op andere voordeelen letten. Ook heeft het een magtig gewigt in de Europische weegschaal. — Men heeft dus reeds dikwijls gezegd, en zelfs boeken over dit gezegde geschreven: »*Oostenrijk boven alles, zoo het slechts wil.*" Maar indien het nu *niet* wil, wie kan het hem beletten of maar kwalijk nemen? Is het dan, — ik wil niet zeggen *regt* (want dat klinkt te pedant, bijzonder voor iemand, die zich als staatsman aankondigt); maar slechts — voorzigtig en heilzaam boven alles te willen zijn? de geschiedenis verhaalt immers van zoo vele Staten en Regeerders, die *boven* alles zijn wilden en ten slotte *onder* alles kwamen. Heeft men dan reeds de treurige geschiedenis van het Fransche Keizerrijk en van deszelfs heerschzuchtigen stichter uit het geheugen verloren. Zij is toch nog zoo nieuw, dat zij wel in het aandenken van alle tijdgenooten moest blijven voortleven.

De oude staatsman, wiens gedachten wij mededeelen, prijst het dus bij de Oostenrijkers, dat zij niet, zoo als de hoog vliegende Franschen zich boven alles verheffen willen, maar de bescheidene en menschelijke grondstelling volgen willen: »*leven en laten leven.*" Wat men misschien nog aan hen laken mogt, zoude welligt dit zijn, dat zij aan de stoffelijke of materiëele belangen te veel gehecht zijn en deswege de hoogere belangen van den geest, wel niet geheel veronachtzamen, maar toch niet met genoegzame veerkracht trachten te bevorderen.

Maar wanneer ook die goede wil niet bestond: wordt er nogtans een weinig getwijfeld aan de kracht tot dat *zijn boven alles*, en zulks daarom, wijl deze Staat uit zoo verschillende grondstoffen bestaat. Duitschers, Bohemers, Hongaren, Polen, Italianen, Grieken, Joden, zelfs Zigeuners, leven aldaar wel is waar onder eenen schepter, maar desniettemin, ontbreekt er nog zeer veel aan, dat zij zich onder eene hoede zouden bevinden. Veeleer zijn er aldaar vele wederstrevende strekkingen. Een zoodanig Rijk heeft dus ongetwijfeld iets langzaam, moeijelijks, onzekers in zijne bewegingen. Hij kan niet zoo krachtig naar buiten werken, als een andere, welks bevolking uit eene homogene massa bestaat. — In dit opzigt is

PRUISSEN, de tweede Duitsche Europische Staat, veel beter gesteld. Wel is waar dat deszelfs volksmassa ook niet volkomen gelijksoortig — *homogeen* — is. Maar verre weg het grootste gedeelte bestaat toch uit Duitsche of door den loop des tijds Duitsch geworden volken. Daarom is Pruissen beweeglijker, steeds meer voortstrevend en tot meerere ook verstandelijke ontwikkeling ijveriger voortgaande. Het schijnt, als of hier de gedurende eene lange en dadenrijke regering werkende geest van FREDERIK altijd nog voortwerkte, terwijl in een naburigen staat, het veel korter en haastiger werken van JOSEPHUS II, niet meer dan een schitterend, maar spoedig voorbijgaand luchtverschijnsel, meteoor was.

Van den anderen kant staat Pruissen ook weder in eene nadeelige stelling jegens zijnen ouden mededinger, met wien het zich echter onlangs weer verzoend heeft. Het heeft geenen zoo uitgebreiden, zoo vruchtbaren, zoo zamenhangenden, of als men zich zoo uitdrukken mag, *compacten*, bodem. Het is wel zeer lang, maar weinig breed, en zijne lengte zelve is niet aanhoudend, maar doorsneden. Men heeft dezen staat met betrekking tot zijne oppervlakte, *tremaat*, niet ongepast bij zeker insekt vergeleken. Daarom heeft Pruissen ook niet eene zoo groote volksmenigte; en moet toch om zijne veiligheid wille naar buiten, een bijna even groot leger onderhouden, hetwelk echter voor den betrekkelijk kleineren Staat eigenlijk te groot, en dus ook te kostbaar is. — Intusschen heeft het door zijn voortreffelijk ingerigt landweerstelsel, gelijk mede door zijne gestrenge huishoudelijkheid, dit nadeel wederom weten te verminderen. — Of zich Pruissen, gelijk men zegt spoedig, ten minste nog onder de regering van den tegenwoordigen Koning, — wien de Hemel nog lange moge behoeden — nieuw constitueren, of het namelijk de reeds gereed liggende, naar men beweert door den Staatsminister VON HUMBOLDT ontworpen staatsregeling aannemen zal, kan wel niemand beslissen, die niet in de geheime inzigten van het Pruissisch Kabinet ingewijd is. *Provinciale standen* zijn reeds ingevoerd, en deze laten zich niet zonder reden als de voorloopers der aanstaande *algemeene Staten* beschouwen. Deze moesten dus toch wel iets meer regten bekomen, dan de eerstgenoemden. Anders zouden de schoone verwachtingen niet vervuld worden, die men in en buiten Pruissen van de invoering zulker standen koestert.

Maar hierbij moet nog eene omstandigheid in aanmerking genomen worden. De godsdienstige en kerkelijke tweedragt welke in de 16de eeuw Europa verdeelde, heeft ook natuurlijk Duitschland, het midden van Europa, aangetast. En even als in Europa over het algemeen het zuiden meer Katholijk bleef, het noorden daarentegen meer Protestantsch werd, zoo vond dit in Duitschland mede op gelijke wijze plaats. Van daar dat zich dezelfde verhouding ten aanzien van Duitschlands beide hoofdmogendheden vertoont. Het Huis van Oostenrijk en het grootste gedeelte zijner onderdanen bleef getrouw aan het Katholicismus; maar het Huis Pruissen en de meerderheid van deszelfs onderdanen huldigde het Protestantismus.

Deze godsdienstige en kerkelijke oneenigheid is dan ook voor degenen, die zoo gaarn het denkbeeld eener volstrekte eenheid op Duitschland zouden overdragen, een doorn in het oog geweest. — Eenmaal moet men duurzame inrigtingen voor Staat en Kerk vestigen, en volstrekt op geene persoonlijkheden acht slaan. Want deze zijn en blijven vergankelijk, en leveren geenen genoegzamen waarborg op voor de toekomst.

In zulk eene menigte van Staten, als Europa aan den blik des beschouwers aanbiedt. Verschillend in grootheid en kracht, evenzeer als in beschaving en staatsregeling en verdere eigenschappen, voorregten of gebreken — kan het niet van voortdurende aanleidingen tot naijver en tot strijd ontbreken. De belangen dier Staten moeten op menigvuldige wijze ingewikkelder worden en zich al meer en meer doorkruissen. Er zullen, er zullen, al naar mate de omstandigheden zijn, dan eens aantrekkingen, dan eens afstootingen ontstaan. De kleinere en onmagtiger staten zullen altijd in gevaar zweven, om door de grootere en magtigere in het gedrang gebragt, zoo niet geheel verslonden te worden. Dat ligt zoo in den aard der zaak, zoo dat men zich geheel niet behoeft te verwonderen, wanneer de geschiedenis zegt, het is altijd zoo geweest.

Men heeft wel gezegd, [illegible] kundig [illegible] Europa [illegible]

Nogtans heeft men het onbehagelijke van eenen zoodanigen toestand steeds gevoeld; en juist daarom is men op middelen bedacht geweest, denzelven zoo veel mogelijk te verhelpen. Een hulpmiddel van dien aard was voormaals het *evenwigt van Europa*, *de staatkundige balans van Europa*, welk het geliefkoosd denkbeeld van vroegeren tijd was. Men ging van dit denkbeeld uit, dat, in weerwil van alle steeds voortbestaande ongelijkheid der Staten, echter de grootere en magtigere elkander in het evenwigt houden moesten, op dat geen derzelve door onderdrukking der kleineren en min magtigen, tot een beduidende overmagt geraken kon.

Dit denkbeeld was op zichzelven niet verwerpelijk, men kwam daardoor tot de erkentenis der zeer ware grondstelling, dat alle Staten zoo *ongelijk zij ook overigens in grootheid en magt* zijn mogen, des niet te min ten aanzien van het *regt* aan elkander *gelijk* zijn. Met deze *gelijkheid* moest dus ook de *vrijheid*, d. i. de onafhankelijkheid van elken Staat verzekerd zijn. En zoo moest het stelsel van het staatkundig evenwigt inzonderheid tot bescherming van kleinere en onmagtiger Staten dienen.

Maar zoo als het met alle ideën gaat, wanneer die door de Praktijk verwezenlijkt of, gelijk men heden pleeg te zeggen — in het leven moeten geroepen worden; zoo ging het ook met deze. — Men kon zich ook aan dezelve slechts van verre toenaderen. — Een werkelijk staatkundig evenwigt is er dus nooit geweest.

Doch men kan niet tegenspreken dat er meermaals gezegd en geschreven is, dat dit politiek evenwigt werkelijk eenmaal in Europa bestaan heeft. — Want van de overige werelddeelen kan hier niet eens de rede zijn, daar deze niet eens het denkbeeld, laat staan de zaak zelve gehad hebben, — namelijk van den *Westphaalschen Vrede* tot aan *de verdeeling van Polen*. — Maar dat door die ongelukkige verdeeling, het evenwigt geheel gestoord is geworden.

Daarentegen zou ik wel willen vragen: hoe had den Polen kunnen gedeeld worden, indien er tot dien tijd toe werkelijk een staatkundig evenwigt bestaan had? Dit evenwigt immers zou de deeling onmogelijk gemaakt hebben. — Polen behoorde, voor de eerste verdeeling, zelfs tot de grootere en magtiger Staten van Europa. En hoezeer het dan ook door zijne slechte staatsregeling en de daaruit ontstaan zijnde burgerlijke oneenigheden verzwakt was: zoo waren er dan toch in dien tijd nog andere groote en magtige Staten, die niet aan de deeling van Polen medewerkzaam waren, ja zelfs die de scheuring van een magtig rijk ongaarn zagen. Zelfs Spanje was toen nog groot en magtig. Het had in Amerika nog bezittingen, uitgestrekter dan geheel Europa. Ook Portugal was nog met Brazilie verbonden, hetwelk thans op zichzelven alleen een uitgestrekt, hoewel niet volkrijk, land uitmaakt.

Wanneer alzoo bij den aanvang der deeling de schaal ook al naar het noordoosten overgeheld had: zoo zou, zij bij het bestaande evenwigt wel weder in eene juiste rigting gekomen zijn. Maar zij neigde zich altijd dieper naar dat wereldoord henen.

Kort daarna kwam er een *tegenslag* (*contrecoup*). De Fransche Revolutie brak uit en schokte de staatkundige wereld tot in hare diepste grondvesten. — Na een langdurig worstelen en strijden der uit alle oorden der wereld losgelaten winden, dook uit de bewogen zee eindelijk een man op; die, gelijk eens NEPTUNUS, zeide:

Quos Ego: — Sed motos praestat componere fluctus.

Hij onderwierp half Europa aan zijnen wil en maakte het zoo hoog en veel geroemde en staatkundige evenwigt, schier tot een voorwerp van kinderspel.

Van nu af aan hield het stelsel van *staatkundig evenwigt* op, en Frankrijk was het land waar het zijn steunpunt had. — Maar, gelijk alles wat overspanning is, geen langen duur heeft: zoo stortte ook dit stelsel in, tegelijk met den val van deszelfs stichter. Frankrijk hetwelk in de duizeling zijner overwinning, aan de wereld-wetten voorgeschreven had, moest nu zelf overwonnen, zich wetten voorschrijven laten en zelfs een regerend geslacht weder opnemen, aan hetwelk hetzelve in den storm der omwentelingen, meer dan eenmaal eeuwigen haat gezworen had. Toen kwam het *heilig verbond* op, hetwelk een stelsel van *christelijke liefde en geregtigheid moest vestigen*. Het is niet te ontkennen dat er in dit denkbeeld, hoe mijstiek het ook zijn moge, toch iets verhevens gelegen was. Het kon dus ook geenszins wonderbaar voorkomen, dat het denkbeeld van zoodanig verbond aanvankelijk ingang vond bij een groot Monarch, en zulks des te eerder, daar bij oorspronkelijk een zeer menschlievend hart bezat en hetzelve nog overstroomde van dank jegens God voor eene zoo wonderbare redding. Hij deelde dit denkbeeld ook aan zijne twee naaste bondgenooten mede. — En daar deze niet minder vroom gesteund waren: zoo werd het nieuw verbond — nieuw in ieder opsigt, wijl de wereld een heilig verbond van deze soort nog niet gezien had, gesloten, onderteekend en bezegeld. Ook werden alle overige christelijke vorsten en volken van Europa, zelfs de Noord-Amerikaansche Vrijstaten, tot de toetreding formeel en plegtig uitgenoodigd.

(*Het vervolg hierna.*)

ADVERTISSEMENTEN.

(38034) TRANSPORTEN.

Den 26 Augustus 1834. M. A. KEIJSER, *Vendumeester*, aan J. H. WAGNER, van een bloot Erf, gelegen op den hoek van de *Klipsteenen- en Keizerstraten*, L^o. B. N°. 134; aangekomen hebbende den Boedel J. A. van LOBBRECHT.

Idem. Denzelven, als vorens aan D. J. LOBO SENIOR en JOSEPH ABARBANEL Jz. van den Grond *Sarasluut*, gelegen aan de rivier *Saramacca*; aangekomen hebbende den Boedel ISAAC DE LA PARRA Jr.

Idem. De Weduwe S. M. RUCKER, geb. DE HAAN, als Erfgename van NICOLAAS NOOITGEDAGT van DE HAAN, aan JANSIE van GREEBER, van het Huis en Erf, aan de *Prinsestraat*, L^o. D. N°. 845.

Den 29sten. JAN DE JAGER Ez., qq. ALIDA JOHANNA JOLIES, eerder Wed. MATTHEUS COENRAADTS, thans van JAN WILLEM CAMPHUIS, JOHANNES MATTHEUS COENRAADTS en JACOBUS HENDRIK COENRAADTS, aan RODOLPHE LE CHEVALIER, van 1/6 in de Plantaadje *St. Eustatius*, gelegen aan de rivier *Suriname*.

Den 30sten. HENDRINA JOHANNA FRANKE, aan ANTHONIJ WILDEBOER, van de helft der Plantaadje *Alibonheur*, gelegen in de rivier beneden *Commewijne*, ter regterhand in het opvaren tusschen de Plantaadjen *Zeelen en Geertruidenberg*.

Den 4den September. L. THIJM, gewezene Vendumeester en Ontvanger, aan SUSANNA JOHANNA GOEDE, huisvrouw van S. B. KLEINE, als universele Erfgename van wijlen hare Moeder ELISABETH JOHANNA GOEDE, gebore HELCUS HUBNER, van het Huis en Erf, gelegen aan de *Wagenwegstraat*, bekend onder L^o. D. N°. 89.

Paramaribo, den 5 September 1834.

WENTHOLT,
Jung. Griffier.

(2165) *De Exploicteur bij het Geregtshof* te SURINAME, zal op Vrijdag den 12 September 1834, ter Kastelenije van het Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De PLANTAADJE *FELIX* en den GROND *GEORGE HENDRIK*, beide gelegen aan het gedolven kanaal van *Mattappica*, ter regterhand in het opgraven de eerste tusschen de verlaten Plantaadjen *Duringen* en *Rijgeluk*, en de tweede tusschen de Plantaadje *Anna Catharina* en den Grond *Boses'sluis*; aankomende gebr. BENICKE, met derzelver Gronden, Beposting, Beplanting, Gebouwen, Slavenmagt, Vee, Gereedschappen, Materialen, en verdere Ap- en Dependentie, alles ingevolge inventaris ter *visie*.

Paramaribo, den 6 September 1834.
N. L. BRAAM,
Exploicteur.

(38027) Ingevolge vorige *annonce*, is de Verkooping der aan de Erven Vrouwe AGATHA SARA KLEIN, wed. G. G. LANS toebehoorende, en laatst op de Plantaadje *Klein Lunenburg* gewerkt hebbende *SLAVEN*, bestaande uit:

ZEVEN EN TACHTIG KOPPEN,

alnu bepaald op aanstaande Woensdag den 10 dezer, des namiddags om *vier* uren, door- en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, alwaar dezelven van *HEDEN* af aan, dagelijks te bezigtigen zullen zijn; alsmede de [illegible] PONT, LASTDRAGER en TENTBOOT met zijn toebehooren.

De koopschap der Slaven, kan door de Koopers in Wissels worden voldaan, mits dezelven door den Vendumeester worden goedgekeurd.

Paramaribo, den 8 September 1834.
H. G. ROUX qq.
F. W. WERLÉ qq.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 3 dezer, de Noord-Amerik. Brik *Sarah Ann*, Kapt. C. FITS, van *Glouchester*.

Idem, de Koloniale Schoener *Henriette Elisabeth*, Kapt. F. C. NAHLOP, van *Baltimore*.

Den 5, het Schip *Alexander*, Kapt. A. S. CASTS, van *Rotterdam*.

Den 6, het Schip *de Jonge Gerbrand*, Kapt. R. C. JASKI, van *Amsterdam*.

UITGEZEILD.

Den 3, Z. M. Oorlogsbrik *Zeeslang*, Kapt. Luit. ter Zee A. J. PAN, naar *Cayenne*.

UITGEKLAARD.

Den 2, de Engelsche Schoener *la Perseverance*, Kapt. J. Mc. ARTHUR, naar *Demerary*.

Den 4, het Schip *Regent*, Kapt. A. ALLAN, naar *Rotterdam*, lading: 320 vaten Suiker, 146 balen schoone- en 3 dito vuile Katoen en 12 punch. Rum.

IN TEXEL GEARRIVEERD:

Den 9 Julij, het Schip *[illegible]*, Kapitein C. MEIJER; den 11, de Brik *Paramaribo*, Kapt. K. SPIEGELBERG; den 14, het Hoekerschip *Nederlander*, Kapt. C. HOFKER.

IN HELVOET:

Den 8 Julij, de Schoener *Margaretha*, Kapt. H. HAGERS; den 11, het Schip *[illegible]*, Kapt. F. POPKEN, alles van hier.

Schepen in lading naar Suriname:

Maria, J. J. REMKES; *Amsterdam*, C. ADRIANSZ; *Edams Welvaren*, H. ROLFF; *Antonia*, E. SPEELMAN; *Amsterdam*, B. JANSEN; *Harmonie*, H. VAN DER MEIJ; *Catharina Anna Helena*, F. H. BOS; *Sophia Cecilia*, B. F. IPSEN; *Nicolaas Witsen*, F. LANGE; *Paramaribo*, K. SPIEGELBERG.

In ons vorig N^o., in de Advertentie van Gouvernements Secretarij, wegens de *Zetting van het Brood*, staat: het Brood van 4 centen moet wegen 4 oncen en 1½ lood; moet zijn 4 oncen en 1 lood.

Gedrukt te Paramaribo, bij de Erven J. BRINK.